

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

***ШАРИЙ Г.І., Д.Е.Н., ДОЦ., НЕСТЕРЕНКО С.В., К.Т.Н., ДОЦ.,
ОДАРЮК Т.С., СТ.ВИКА.
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»***

Безпечне середовище формується інституціонально, в тому числі і коли адміністративно-територіальна реформа не стимулює, а реально враховує екологічні проблеми, екологічний каркас території і забезпечує систему розселення, уязвучи розміри поселень і урбанізовані території з екологоланшафтним потенціалом.

В Україні примітивізм в уяві і крайній економічний опортунізм в діях державних еліт, виключно на власну економічну вигоду, призводить до примітивізму в управлінні земельним розвитком та до катастрофічно-негативних соціально-економічних, демографічних і геополітичних наслідків [1]. Суспільні економічні відносини, а особливо земельні, мають сутнісну структуру: у вигляді інституційного комплексу, в основі якого лежать традиційні, звичасві та релігійні норми поведінки індивідів, а також соціальні, політичні, економічні, правові та інші інститути, як стійкі соціально-економічні, організаційно-правові структури, установи та організації.

Інституціоналізму притаманні три головні ідеї:

- широке трактування економічної теорії, яка повинна враховувати і досліджувати не тільки економічні, а й інші чинники, що впливають на господарське життя: соціальні, релігійні, традиційні, звичасві, психологічні, правові, політичні, геополітичні;

- функціонування, розвиток, трансформація суспільних процесів при умові соціального і державного контролю над економікою;

- відмова розглядати економічні відносини виключно з позиції «економічної людини», як економічного агента, та розгляд соціально-звичасвих поведінкових оцінок, прогнозів на мікроекономічному рівні [2, 3].

Вихідні дані для аналізу новий інституціональний підхід шукає в людській діяльності, як внутрішньо обдуманій діяльності, що орієнтується на дії інших, на принципи єдності з соціальними відносинами.

Реальна земельна економіка – це економіка величезних трансакційних витрат, зон ризику, невизначеності, особливо щодо земельних прав і земельних відносин в Україні. В земельному розвитку переважає опортуністична поведінка економічних агентів, як орендодавців, так і орендарів земель, які діючи на власний приватний інтерес, споживаючи природну родючість, отримують поточну власну економічну вигоду.

Державне управління земельного розвитку повинні обмежити феномен крайньої опортуністичної поведінки землевласників та землекористувачів, як економічних агентів, особливо на землях сільськогосподарського призначення, забезпечивши охорону та збереження природної родючості.

Нова інституціональна і неінституціональна економіка розглядають земельну ділянку, як суспільне благо [4]. А користь блага для індивіда залежить від кількості потенційних споживачів даного блага, але споживання і опортуністичне ставлення до блага зменшує, а то і знищує його. Якщо держава механізмами управління не обмежить прояви крайнього економічного опортунізму землевласників і землекористувачів, це призведе до зниження природно-ресурсного земельного потенціалу країни, понизить не тільки родючість, а й оцінку сільськогосподарських угідь України [5].

Відповідно суспільних вимог, до основних потреб суспільства і завдань державного управління щодо обігу земель сільськогосподарського призначення правомірно віднести наступні: зміцнення продовольчої безпеки країни; захист законних інтересів власників та користувачів земельних ділянок; покращення рівня зайнятості сільського населення та демографічного стану у сільській місцевості; забезпечення сталого землекористування, раціонального та ефективного використання земель; забезпечення сталого розвитку сільських територій і громад; підвищення капіталізації та ліквідності землі, як економічного активу; забезпечення справедливої оцінки землі та плати за користування землею; уникнення фіскальних втрат і недопущення тінювих схем ухиляння від оподаткування, рейдерських схем захоплення земель, використання підставних осіб у разі набуття права власності та користування на землю; запровадження механізмів запобігання спекулятивним операціям та монополізації земель сільськогосподарського призначення, обмеживши правосуб'єктність покупців та ввівши нормативи придбання земель.

Держава, маючи адміністративні переваги, діючи економічними методами та методами правового впливу, повинна змінювати та

адаптувати інституціональне середовище, забезпечуючи раціональне використання природних ресурсів, безпекову стійкість і навіть просторову самоізоляцію при коронавірусних епідеміях.

Література.

1. Шарій Г. І., Тимошевський В. В., Фесак А. С. Агроекологічні перспективи – не загубити надбане! *Землепорядний вісник*, 2018. № 8. С.25–30.

2. Дюверже М. Политические институты и конституционное право. *Антология мировой политической мысли. В 5 т. – Т. 2. Зарубежная политическая мысль. XX в.* / Нац. обществ.-науч. фонд. Акад. полит. наук; Руководитель проекта Г.Ю. Семегин и др.; Ред.-науч. совет: пред. совета Г.Ю. Семегин и др. М.: Мысль, 1997. С. 644-655.

3. Молодцов О. В. Методологічні аспекти теорії інституціональних матриць у контексті динаміки інституціональних змін [Електронний ресурс]. – URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2016_2/8.pdf.

4. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. – К. : Основи, 2000. 18 с.

5. Шарій Г. І. Інституційне забезпечення розвитку земельних відносин в аграрному секторі України : монографія. Полтава, 2016. 604 с.

ПРОГРЕС АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ У ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ЗДОБУТКИ І ВИКЛИКИ

ШИБАЄВА Н.В., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

У період між 2000 та 2015 рр. Цілі Розвитку Тисячоліття (ЦРТ) встановили важливі рамки для розвитку, завдяки чому було досягнуто успіху в ряді областей, таких як зменшення рівня бідності та покращення здоров'я та освіти в країнах, що розвиваються.

Цілі сталого розвитку (ЦСР) наслідують ЦРТ і охоплюють більш широкий спектр взаємопов'язаних питань з області економіки, соціального захисту та довкілля. Унікальність цілей сталого розвитку полягає в тому, що вони закликають всі країни, незалежно від рівня їхнього розвитку, сприяти процвітанню при одночасному забезпеченні захисту планети.

Україна, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до процесу забезпечення сталого розвитку. Результатом включення України у процес реалізації Цілей Сталого Розвитку стала система ЦСР яка складається із 86 завдань зі 183 показниками для моніторингу, адаптована з урахуванням